СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

РІК LIII. Ч. 173. НЮ ЙОРК І ДЖЕРЗІ СИТІ, вівторок, 4-го вересня 1945. No. 173. NEW YORK and JERSEY CITY, Tuesday, September 4, 1945. VOL. LIII.

ТРИ ЦЕНТИ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ ПЯТЬ ЦЕНТІВ ЗА ГРАНИЦЕЮ ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВ АМЕРИКИ Тел. „Свободи": BErgen 4-0237. — Тел. У. Н. Союзу: BErgen 4-1016 4-0807 THREE CENTS IN THE UNITED STATES OF AMERICA FIVE CENTS ELSEWHERE

НАМІР СКАСУВАТИ ВОЄННІ ДОВГИ ВИКЛИКАВ ПАРТІЙНИЙ СПІР

Заява президента Трумана, що уряд не буде домагатися від аліянтських держав звороту позичок даних їм на підставі Ленд-Лізу, викликала обурення між деякими конґресменами. Ця заява дала притоку до оживлення спорів між Демократичною і Республиканською партією. Йде між іншими про те, чи доставити до Англії 30,000 готових вироблених домів вартости $75,000,000 законтрактованих на підставі Ленд-Лізу, заки ще президент проголосив намір його скасувати. Наче у відповідь на такі й подібні закиди секретар стейту Джеймс Ф. Бирнс проголосив, що цілий Ленд-Ліз не є безумовно скасований і що держави будуть мусіли порозуміватися з Америкою і заключувати окремо договори в цій справі.

ЗАОХОЧУЮТЬ СИСТЕМУ ДОБРОВОЛЬЧОЇ АРМІЇ

Військова Комісія палати репрезентантів вийшла з пропозицією, щоб при рекрутуванню молоді до армії класти натиск на добровольчу систему. Щоб заохотити свіжих або бувших вояків до військової служби армія буде давати різні добродійства. Щойно, як не зголоситься відповідне число добровольців до армії та фльоти, тоді будуть примусово набирати рекрута, щоб виповнити цифру 2,500,000 при армії, а 550,000 при флоті, крім 100,00 маринарів. Для складення правил вербунку створено підкомісію військових справ.

ПРОКЛЯМАЦІЯ ПРЕЗИДЕНТА В СПРАВІ ДНЯ ПЕРЕМОГИ ГОТОВА.

Президент Труман має вже готову проклямацію в справі урядового святкування Дня Перемоги над Японією. Він проголосить її по радіо до народу негайно після того, як прийде вістка про урядове підписання здачі прем'єром Японії. Тому, що ця вістка може прийти вчасі свята з нагоди Дня Праці, не можна означити точно ні дня ні години проклямації.

Президент надіється, що свято Дня Праці буде святковане разом із Днем Перемоги і тому візвав населення Америки, щоб воно береглося нещасливих випадків, головно від автомобілів, коли родини будуть виїздити до парків та забавових місць.

ЗНИЗИЛИ ПАЙКИ НА МЯСО Й СИР.

Від дня, коли ввійшли свіжі червоні гайки в уживання, тобто від неділі 2. вересня, обнижено пайки на мясо, сир, масло, марґарину й інші товщі. Є це найнижчий вимір пайків від 1942. р. Загалом можна сказати, що пайкування тепер не є дошкульне за виїмком цукру, якого недостача дається відчувати в цілому світі.

БУВШИЙ НАЧАЛЬНИК ЦЕНЗУРИ ПОМІЧНИКОМ АЙЗЕНГАВЕРА.

Президент Труман іменував начальника цензури вчасі війни Байрона Прайса дорадником ґенерала Двайта Айзенгавера, який командує американськими окупаційними силами в Німеччині. Прайс до війни був директором пресової аґенції Асошіейтед Прес. Він відзначився тактовною поведінкою вчасі переводження добровільної цензури американськими ґазетами і тим не допустив до заведення примусової цензури.

15 ДЕРЖАВ МАЮТЬ ДІСТАТИ ВОЄННЕ ВІДШКОДУВАННЯ.

Повернувший з Москви американський член Аліянтської Комісії для Відшкодувань Едвин В. Полі проголосив, що яких 15 держав мають зголосити свої претенсії до відшкодування від Німеччини. На конференції в Потсдамі рішено, що половина відшкодувань має бути признана Совєтам, а з другої половини дістануть всі інші держави відповідні пайки. Із своєї половини Росія має виплатити Польщі її частину. Панує переконання, що німці будуть платити відшкодування примусовою роботою таких людей, які будуть засуджені за воєнні злочини.

ПОГОРІЛИ ВАРСТАТИ КАЙЗЕРА В ОРЕҐОНІ.

Пів милі довгі корабельні варстати Генрія Кайзера в місті Портленд, стейту Ореґон, згоріли в четвер. В огни згинуло двох людей, які пробували ратуватися втечею і скочили з даху до води. Перед пожежою було занятих 6,000 робітників на доках. Уратовано 7 кораблів, які були в направі, а випущено вчас 140,000 фунтів карбіду, котрий міг експльодувати. Шкоду нараховують на $3,000,000.

ЗМЕНШЕНО ВИДАТКИ НА 19 БІЛІОНІВ.

Близько 19 біліонів долярів можна буде заощадити у видатках на наступний рік, як це проголосив директор федерального буджету Гаролд Д. Смит у Вашинґтоні.

Український Конгресовий Комітет апелює до президента Трумана і секретаря стейту Бирнса в справі азилю для українських біженців в Европі

The President
White House
Washington, D. C.

August 31, 1945

Sir:

This is an appeal on behalf of the scores of thousands of Ukrainian "displaced persons" in Central Europe, particularly those within the American zone of occupation. In numberless letters they beg us to help prevent forced repatriation of them by the Soviet authorities.

As traditional foes of tyranny and totalitarianism and as embattled believers in true democracy and the independence of their native but foreign ruled Ukraine, these Ukrainian D.P.'s suffered much at the hands of the brutal Nazis, either as forced laborers or as hounded political refugees in concentration camps. Today on account of the self-same reasons they face imprisonment, banishment to Siberian wastelands, or execution, at the hands of the Soviets if the latter succeed in forcibly repatriating them.

American soldiers of Ukrainian origin, stationed there, write to their relatives and friends here that Ukrainian war refugees constantly approach them with pitiful pleas to help prevent their forcible repatriation. Likewise they write that many of these refugees threaten to kill themselves and their families before they will allow themselves to be returned to Soviet rule. The Associated Press reports that thousands of them, erroneously called Russians, have gone into hiding in Western Germany as a result.

Much as they love their homeland Ukraine they dare not return to it. They remember too well the mass starvation, the imprisonments and banishments, the numberless executions of their kinsmen and relatives for opposing that regime, and, most of all, for their championing of the cause of a free, independent and truly sovereign Ukraine. The merciless Soviet secret police, the N.K.V.D., knows them and their national sentiments very well, so that once they are repatriated their doom is sealed.

Therefore in tones of extreme urgency and despair they beg their American kinsmen to hurry to their succor. Every minute counts now, they say.

Accordingly, in their behalf and in the name of humanity and fair play, Ukrainian American communities, churches, parishes and societies represented by the undersigned committee, urgently appeal to our President and our Government to intercede in their behalf, so as to prevent their forced repatriation by the Soviets, and so as to help obtain for them an asylum, either in the Old or the New World, wherein they may live in true democracy and freedom, a credit to their liberty-loving race and traditions, and an asset to the land of their adoption.

UKRAINIAN CONGRESS COMMITTEE OF AMERICA

(Подібний апель вислано теж і до секретаря стейту, Джеймса Ф. Бирнса).

Департамент стейту перебирає діяльність Бюра Воєнних Інформацій

Президент Гері С. Труман урядово проголосив скасування Бюра Воєнних Інформацій а водночас заявив, що рештки його праці перебере департамент стейту. Бюро Воєнних Інформацій мало за завдання призбирати інформації заграницею і передавати їх до відома американських громадян дорогою преси і радія, а крім цього теж вести пропаґанду у ворожих краях такими способами, які були доцільні.

Праця департаменту стейту в напрямі пропаґанди буде вітвертою і буде змагати до цього, щоб „інші народи діставали правдивий образ американського життя як теж інформації про цілі й політику американського уряду".

Стетиніюс в Лондоні як представник Америки в Міжнародній Орґанізації

Едвард Р. Стетиніюс мол., що був недавно короткий час державним секретарем, вже обняв у Лондоні своє місце в Юнайтед Нейшенс Орґанізійшен як голова американського представництва в цій міжнародній орґанізації. Вступивши на англійську землю заявив кореспондентам, що нема тепер нічого важнішого від того, що має виконати ось та міжнародна орґанізація, а що оплачене такими великими жертвами крови і майна. Наради зачнуться правдоподібно в середу і мабуть Стетиніюс буде проводити ними впродовж перших двох тижнів.

ВИТАЮТЬ ВИСОКОГО ГОСТЯ — ҐЕН. ДЕ ҐОЛЯ. — Президент тимчасового французького уряду, ґен. Шарль де Ґоль, що сидить по середині, зазнав підчас свого побуту в Америці великих почестей. На образку є сцена з привіту в Ню Йорку в готелі Валдорф Асторія. З лівого боку ґен. де Ґоля є Ґровер Ґвейлен, а з правого мейор Ля Ґвардія.

АДМ. ГАЛСІ ЗА ГОСТРУ ПОВЕДІНКУ З ЯПОНЦЯМИ, ПОКИ НЕ СТАНУТЬ ПОРЯДНИМИ ЛЮДЬМИ

Адмірал Вилйем Ф. Ґалсі, що є з Третьою Американською Фльотою в Токйо Бей, промовляв через радіо на тему відношення до Японії й японського народу. Він підкреслив, що коли американці будуть руководитись сентиментами і стануть дуже поблажливі, то це цілком певно доведе до війни. Він радить послухати американських полонених, як з ними поводились японці, щоби пізнати, з ким мається до діла. Зміна в гострому поведенню з японцями може наступити тільки тоді, казав адмірал, коли японці виявлять себе порядними людьми і гідними ввійти в спілку миролюбних народів. Галсі ще зазначив, що треба дати японцям пізнати, що вони зістали дійсно переможені на полях боїв, та що вони дійсно війну програли, себто програли в мілітарному розуміню, та безумовно здались, що потягає за собою певні зобовязання, які вони мусять виконати. Отсе, що величанська американська фльота є тепер в Токйо Бей та інших японських пристанях, є виявом того, що ворог, що так підступно напав на Перл Гарбор, дня 7. грудня 1941, зістав розгромлений і покараний. Це треба далі підкресляти, казав адмірал, бо кореспонденти йому заявляють, що назагал японський нарід не є усвідомлений щодо цього, що він поніс воєнну поразку.

РОЗПОВІДАЮТЬ ПРО ЯПОНСЬКІ ЗНУЩАННЯ.

Корабельний командант, Гаролд Е. Стасен, бувший ґубернатор Мінесоти, мав нагоду говорити в Японії з американськими вояками, що попали в японський полон і тепер зістали визволені. Ось ті вояки розповіли йому про страшні відносини в японських таборах полонених. Звільнені були на 80% хорими людьми, яких треба відставити до шпиталів головно тому, що недоїдали і через те дуже ослабли. Вони розповідали, як їх нераз били, щоби добути від них різні зізнання, потрібні для японської розвідки і військових цілей. Японці каже Стасен, поводились з американськими полоненими як які „бестії".

ВІДГРОЖУЮТЬСЯ БУНТОМ!

Японці домагаються, щоб з ними поводитись „порядно", тоді вони заплатять вповні за прогру, піддаючись розпорядкам окупаційної влади. Та якщо ця влада буде поводитись за гостро, то японці будуть реаґувати. Таке заповів представник теперішнього японського уряду, Тошікази Казе, що вихований, між іншим теж в Америці, бо студіював в Гарвардськім університеті. Він теж заявив, що Японія війну програла і то ще заки Совєти вступили у війну і заки почато скидати атомові бомби. Найбільш „делікатною" проблемою вважає він те, як і кого ставити під суд як воєнних, кримінальних злочинців.

ХАРЧІ, ЦЕ НАЙГОЛОВНІШЕ.

Американські обсерватори, що оглянули знищені японські міста, як Йоканука, Токйо, чи Йокагаму, кажуть, що населення, яке вони зустрічали, що є без даху над головою, не турбується безумовною здачею і аліянтською окупацією, а тим, щоби десь добути щось зїсти. А харчова справа стоїть в Японії дуже зле.

ЯПОНЦІ ОГІРЧЕНІ.

Кореспондент часопису Ню Йорк Таймс подає перші свої враження з поїздки по знищенім Токйо й околиці та першій зустрічі з японським населенням на вулицях і в залізниці. Отже каже, що японці „огірчені" і не приймають до відома, що вони війну програли. Вважають, що американці не поводяться з ними як спортсмени, зокрема тому, що літають далі літаками понад цісарську палату. Не розуміють, чому бомбардовано Токйо, а коли їм нагадати підступний напад на Перл Гарбар чи Манілю в Филипинах, що ще гірше знищена як Токйо, то здвигають раменами і роблять „орієнтальні міни", якби нічого не знали і нерозуміли. Кореспондент каже, що бачив селян, що відвертались, як зобачили американця. Бачив теж, як японський вояк гнав за трома японськими жінками, що оглядались, щоб приглянутись американцям. В автобусі чи на залізниці тяжко зачати розмову, бо ніхто не відповідає. Таксівку кореспондент з бідою дістав, але шофер не хотів з ним входити в ніяку розмову. Дві монахині — одна англійка, а друга французька — що їх стрінув по дорозі, сказали йому, що не думають, що є беспечно подоружувати в мундурі американського вояка.

ОБВИНУВАЧУЮТЬ МАРИНАРІВ.

Японська пропаґанда, мабуть ще не цензурована аліянтською окупаційною силою, передала англійською мовою, що американські маринарі напастують японських жінок.

"SVOBODA" (Ukrainian Daily)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays and holidays by the Ukrainian National Association, Inc., at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N.J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1103 of the Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

Classified Advertising Department, 597—7th Ave., New York 18, N. Y. BRyant 9-0582

ПЕРЕДПЛАТА. Поодиноке число три центи.		SUBSCRIPTION RATES: Three cents a copy.	
На рік	$7.00	One year	$7.00
на пів року	$3.75	Six months	$3.75
На три місяці	$2.00	Three months	$2.00
В Джерзі Сити і Заграницею:		Foreign and Jersey City Rates:	
На рік	$10.00	One year	$10.00
На пів року	$ 5.25	Six months	$5.25
На три місяці	$ 2.75	Three months	$2.75
Число з суботи (з англійською Частиною):		Saturday's Issue (with Ukrainian Weekly):	
На рік	$2.50	One year	$2.50
На пів року	$1.50	Six months	$1.50

За оголошення редакція не відповідає.

За кожну зміну адреси платиться 10 центів.

Адреса: "SVOBODA," P. O. Box 346, JERSEY CITY, N. J.

До школи! Теж і до української!

Можна сказати, що наші люди, назагал, таки дбають про те, щоби дати своїм дітям якнайбільшу освіту. Минули ті часи, коли треба було в „Свободі" раз-у-раз писати про вагу освіти і напоминати наших людей, щоб не відривали дітей від науки передвчасно, висилаючи їх на працю, до фабрики. Тому вже не будемо витрачувати багато слів на те, щоби доказувати, що в культурному світі освіта була золотом, є ним сьогодня і буде ним теж завтра. Очевидно, що це золото не треба брати в матеріяльному, грошевому значінню, але в ширшому, духово-культурному, хоч, поправді, нині вимагають вищої освіти навіть при звичайних „джабах".

Та ті речі ми вже розуміємо і їх вагу доцінюємо, коли іде про школу і освіту в звичайному, американському розумінню. Зате ще й досі не так добре розуміємо й відчуваємо вагу такої школи, що дає нашим дітям знання про той край, з якого ми вийшли і про той нарід, якого кров у наших жилах. А прецінь той край має стільки краси, що вартує його пізнати і нашому молодому поколінню! А прецінь той нарід видав з себе стільки геройства стаючи в обороні вселюдських ідеалів, що вартує нашим дітям ближче пізнати його історію, культуру, звичаї й обичаї!

Українська школа в Америці мала і далі має недомагання. І то головно тому, що загал не ставився до неї ніколи з належною увагою. Тої школи замало. Замало учительських сил, замало й учнів. Ще далі нема відповідних підручників.

Проте вона існує. А як хто не подбав чи не дбає, щоб збудувати щось краще, то й не має великого морального права нищити те, що є, коли воно йому не подобається. Тому — можна критикувати, але рівночасно треба попирати те, що існує.

Живемо в таких часах, коли приходиться українському народови і його культурі переносити одно нещастя за другим, коли новий удар є сильнішим від попереднього. Той нарід в Европі потребує і ще довго потребуватиме нашої підтримки й оборони, принаймні на культурному полі. Українська школа в Америці повинна би підготовити нове американсько-українське покоління, щоб воно потребу ось такої підтримки зрозуміло й серцем відчуло. А як українська школа хоч дещо з цього защіпить в душі наших дітей, то й це буде здобутком.

Думаймо про те тепер, бо саме тепер відчиняється новий шкільний рік теж і по українських школах і виховних заведеннях в Америці. Памятаймо за це тепер краще, ніж памятали колинебудь передше. Прецінь ми вже поступили вперед! Прецінь знаємо, що діється на українських землях в Европі!

Тому діти до української школи!

У. Н. Союз для воєнних зусиль

(Підсумки праці Союзу і його членів в допомогу воєнним зусиллям Америки).

Понад 5,000 членів Українського Народного Союзу знайшлись в рядах різних військових частин Америки й Канади, в часі цеї другої великої світової війни. З цього 125 членів зложили на жертовнику перемоги найвищу жертву, бо жертву життя і крови. Вони впали геройською смертю на полю слави в боротьбі з ворогами Америки й цілого людства.

Понад $100,000 виплатив Союз спадкоємцям по цих полеглих борцях. Виплатив цю суму начеб у подарунку, бо грамоти цих членів такої виплати не передбачали й не становляли. Виплатив Союз цю суму з вдячности до цих героїв, які віддали своє життя за нас, за наше щастя, за нашу свободу.

Закупив Союз у часі цеї війни державних бондів за $3,960,500. Його члени вложили у воєнні бонди понад $15,000,000. Закупили ці бонди, щоб ці 5,000 вояків-членів, котрих вислав Союз на цю війну, могли мати наймодернішу зброю та можливо найкращу опіку.

Близько 25,000 членів і членкинь працювали по різних фабриках, корабельних варстатах, майнах і фармах, виробляючи зброю і всяке воєнне знаряддя, та взагалі все, що тільки було потрібне для ведення і вигри війни.

Сотки тисяч долярів зложили члени У. Н. Союзу на Червоний Хрест і Краєвий Воєнний Фонд, щоб ці вояки-члени, що пішли воювати, дістали відповідну опіку, пораду, поміч все й всюди, без різниці, чи вони були на полю бою, чи в шпиталях ранені, хорі, чи в ворожому полоні, чи в дома на відпустці.

• • •

Отсе булиб підсумки праці Союзу і його членів для воєнних зусиль нашої держави, підсумки, що зібрані й подані в самих цифрах. Та ці мертві числа не передають іще цілої історії цих зусиль. Вона буде повною, коли до цих мертвих чисел додамо ще й цей душевний неспокій, ці турботи, журбу, якою були перенята і яку переживали, з дня на день, з тижня на тиждень, з місяця на місяць, з року на рік, матері, батьки, жінки в вичікуванні, в непевности за долю своїх синів, чоловіків. А далі, коли усвідомимо собі цю трагедію, якої зазнали матері, батьки, жінки цих 125 вояків, що вже не повернуть з цеї війни, або знова терпіння жінок, матерей цих соток вояків, що вернулись каліками. Вкінці, як згадаємо ще й про великі, кількалітні труди зі сторони цих членкинь і членів, які працювали з дійсною посвятою для таких благородних цілей, як Червоний Хрест, Краєвий Воєнний Фонд та інші.

Колиб так переглянути сторінки „Свободи" і „Юкрейнієн Вікли" за останні три роки, то майже в кожному числі ми знайшлиб якусь згадку про ці воєнні зусилля, подвиги й працю збоку Союзового членства як на домашньому, так і на боєвому фронті.

А вже цілком певно була в кожному числі „Юкрейнієн Вікли" завжди якась новинка, стаття, знимка, допис якогось чи про якогось члена, а неодно число містило нераз і кілька знимок таких членів вояків. Появлялись новинки про таких членів, що були вбиті, чи ранені, чи знов відзначені за якийсь відважний, геройський вчинок. Були згадки й про таких, що були іменовані старшинами чи підстаршинами. Писалось про всіх тих, які самі присилали, або про котрих хтось інший прислав якусь вістку. Були поміщувані дописи про їх життя, переживання, пригоди, подвиги. Були вкінці й такі дописи, в яких вояки висказували свою радість з причини того, що появляється такий часопис, як „Юкрейнієн Вікли", та що вони можуть його діставати. Писали нераз ці члени, що допера тепер, як вони знайшлись далеко від дому, відчули вони та зрозуміли вагу такого часопису як „Юкрейнієн Вікли". Тому вони висказували подяку У. Н. Союзови за висилку цього часопису, підносячи, що колиб не було цього часопису, то вони не малиб змоги вимінюватись думками та слідкувати за подіями нашого українського американського життя впродовж цих кількох років війни.

Ці листи вояків виказували, що саме в війні вони пізнали більше та оцінили краще вагу членства в такій організації, як У. Н. Союз, а тимсамим вагу й потребу існування та дальшого розвитку Союзу.

Чи ці всі факти не повинні послужити нам тепер заохотою до праці для Союзу? Отже тепер, коли скінчилась війна, а з нею і наші обовязки для воєнних зусиль, берімся до праці для нашої організації. Сповнім супроти неї наші обовязки так добре, повно й всеціло, як ще ми їх сповняли супроти нашої держави в цій війні!

Д. Галичин.

ВСТУПАЙТЕ В ЧЛЕНИ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ, А ТИМСАМИМ СТАВАЙТЕ СПІВВЛАСНИКОМ ВІСІМ МІЛІОНОВОГО МАЄТКУ ЦЕЇ ОРГАНІЗАЦІЇ.

За американську політику на Пасифіку

„Оце є велика нагода для Америки. Американський нарід ніс головний тягар пинявої боротьби проти Японії. Не треба зменшувати участи британських і голяндських військ та значіння виповідження війни Росією. Одначе Японію довела до поразки американська сила, американська стратегія й американська посвята. За повною згодою Аліянтів Злучені Держави склали умови здачі і тепер диктують Японії точки, які вона має виконати.

„Злучені Держави мусять перебрати на себе такусаму якість проводу, коли будуть переводити мирову загоду на Далекому Сході".

Оці знаменні слова Сомнера Велеса з 29. серпня 1945 р. Як в інших, так і тепер порушеній справі Велес тримається засад справедливости і його дальші міркування такі:

Америка має допильнувати, щоб нові договори були виконані, а вони будуть виконані тоді, коли Америка вжиє своєї сили і свого впливу, щоб основи миру спиралися на суверенности народів, на їх самовизначенню і на економічних постановах, які причиняться до міжнародної свободи в торгівлі і до піднесення життєвого стандарду людей. Ці основи миру мусять бути переповнені ідеалами дійсної справедливости, якої народи на Сході мало коли зазнали у своїх зносинах із Західним світом.

Америка має допильнувати цього, щоб ці засади були приняті вже тепер, а не тоді, коли вже пічнеться конференція. Колиб приняти якісь сфери впливів при наладжуванню азійських справ так, як це сталося в Европі, то неминучий є новий конфлікт. Треба точно дотримати як духа так і букви постанов Декларації з Каїро.

Росія важним чинником на Тихому океані.

Росія стала знову важним чинником на Тихому океані. Вона на підставі міжнародного звичаю про опіку над територіями є управнена взяти участь в адміністрації островів Курилів і дістати право суверенности над південною частиною острова Сахаліну. Росія повинна мати повну рівноправність з іншими державами при вирішувнаню справ забеспеки на Далекому Сході, але вона не є управнена до рішального впливу в політиці та торгівлі поза всоїми новими границями. Вона не може мати упривилейованого становища у Манджурії, ні у Внутрішній Монголії ані в ніякій іншій частині території, яку рішено признати як правну територію Китаю.

Перший раз по сотках літ „територіяльна недоторканість Китаю" повинна стати дійсністю, а не фарисейською фразою. Зате політика „вітвертих дверей" — повинна теж вважатися за дійсність, а не за сітку для визиску.

Недоторканість Китаю.

Америка повинна розуміти, що найсильніша надія на мир в Далекому Сході залежить від повної незалежности і недоторканости Китаю, як теж від того, щоб китайському народови дати нагоду зєднатися в одну державу, свобідну від вмішування якоїнебудь заграничної сили. Це є нагода для китайського народу, якої він не мав ніколи у модерних часах. Коли цю нагоду дасться китайцям, то там повстане мирна і поступова сила Азії.

Якраз тепер прийшов момент, коли Злучені Держави можуть виказати, яким важним чинником для самої Америки і для миру в цілім світі є признання свобідного і сильного Китаю. Злучені Держави мусять заявити, що відкинуть всякий мировий договір, який не приверне повної територіяльної недоторканости китайському народови. Також дуже важним є запевнення, що ніяка загранична сила не буде однобічно вмішуватися у спори, які впродовж довгих літ вибухали між урядом з Чунгкінгу і комуністичними провідниками з Єнану.

Через недавне заключення договору з національним китайським урядом з Чунгінгу Совети мабуть заявили, що вони будуть іти слідами Америки й Англії. Коли так воно є, то великі держави повинні змісця заоферувати свою поміч при переговорах обох груп, щоб недопустити до громадянської війни в Китаю. Бо колиб тепер вибухла громадянська війна в Китаю, вона сталаб загрозою для світового миру, як це було колись з війною в Еспанії.

Проблема Кореї.

Появилися звідомлення, що в новім советсько-китайськім договорі Китай признав „спеціяльне становище" для Росії у Кореї. Злучені Держави не можуть згодитися на таку точку. Декларація з Каїро гарантує незалежність корейському народови. Корея повинна бути поставлена під охорону міжнародньої гарантії до того часу, поки корейський нарід не підготовить свого самоврядування.

Треба рахуватися з тим, що японці можуть евентуально вважати американців за свого головного ворога і тому треба буде відповідно з ними поступати. Загалом забеспека Америки залежатиме від того, чи американський нарід схоче використати тепер нагоду, яку дістає при наладжуванню відносин на Далекому Сході. „Наладження цих відносин скріпить теж і Організацію Обеднаних Держав, а американський нарід не може згодитися на ніщо менше від того" — кінчить Велес.

Ратуйте від смерти своїх рідних!

Асошіейтед Прес подає з Франкфурту над Меном під датою 30. серпня 1945, що Росія настає на американські й британські окупаційні влади в західній Німеччині, щоб вони видали всіх советських громадян, що находяться на територіях їхньої влади, зокрема тих, що відмовляються вертати у Совети.

З другого боку кожного дня надходять з згаданих територій розпучливі благання від українських жертв війни, звернені до американських українців, щоби поробили в Вашингтоні всі можливі заходи, щоб американський уряд змилосердився над їхньою нещасною долею і не видав їх у советські руки на певну смерть і мучеництво.

Усі ті українські скитальці — а є їх десятки чи сотні тисяч — це ті, що перейшли націстівське та большевицьке пекло і тому знають, що їх жде. Тому і не хочуть вертати під советсько-московську диктатуру.

Вони пишуть до нас:

Благайте наших епископів, священиків і все громадянство; благайте українські парохії й громади; благайте українські організації; хай усі вони просять Американський Уряд, щоб уділив їм права азилю, щоб не кидав їх в обійми неминучої смерти.

Це вже бе остання година. Зволікати цеї справи ніяк не можна. Тому хай з усіх сторін Америки, де живе українське громадянство, понесуться таки зараз телеграфічні чи письменні благальні просьби в першу чергу до президента нашої держави та до Департаменту Стейту, а далі теж і до амбасадорів Великої Британії та Франції, в справі признання права азилю українським безпритульним біженцям в Европі, що опинились на територіях Німеччини, що є під американською, британською та французькою окупаційною владою, і не хочуть вертати під советський режім.

ОЛЕКСАНДЕР ЛУГОВИЙ

БЕЗХАТНИЙ

(Повість з іміґрантського життя в Канаді, нагороджена на Літературнім Конкурсі У. Н. Союзу).

69) — (Всі права застережені)

Українські книгарні радили Безхатному вдатися за працею до редакцій. Його короткі нариси, спогади й вірші національна українська преса залюбки містила. Соромився, однак спробував. В одній з редакцій, не признаючися, що він є так би мовити співробітником — запитав про працю. А там відомо, порадили йому йти на державну допомогу! Пішов тоді до радного з Міської Управи. Старий добродій, український діяч, замахав руками, відпекувався, лиш його побачив. Певно думав, що Безхатний просить за „реліфом". Безхатний відчитав старому добру нотацію, аж той став вибачуватися і з тим з міста забрався...

XX.

Посмакувавши солодощів міської праці, Безхатний знов дався блукати світами. Побувши в Саскатуні, Мелфорді, пристановище надибав врешті у одного заможного собі фармера, ще й свідомого українця. Ступінь фармерської „свідомости" виявилася не далі, за тиждень, святої неділеньки. Фармер збирався до церкви. Чепурився він самий, жінка, дорослі дочки. От і принесла одна до Безхатного батьківські черевики, з катеґоричним наказом їх почистити, бо старий не має часу.

— Що? — визвірився на це Безхатний. — Я чиститиму комусь черевики?

— А щож тут такого? Невеликий ви пан, можете почистити. Виж наймит! — затарахкокіла дівчина.

— Забірайтеся до чорта, з своїми черевиками! — обурено викрикнув Безхатний. — І не важтеся до мене з ними більше приходити!

Дівчина вийшла. За хвилю прийшов фармер.

— Ви чо' таки? На дочку розкричалися. Що вона вам рівня, чи що? — закричав сердито. — Бач, який мені пан знайшовся! Черевиків почистити не хоче! Ти мій наймит, маєш робити те, що я скажу!

— Я наймався до вас, дядьку, робітником. Коли хочете, щоб вам чистив хтось черевики, так найміть собі льокая. Робітник — не льокай.

— Та ви чо' такі? Хіба то так важко почистити черевики? Я би цілими днями чистив, аби хто платив! — бубнів фармер.

— То ви, а то я.

— Що, хіба я від тебе гірший? Я господар, а ти мій наймит! — сердито торочив дядько.

— Ви того не розумієте — Безхатний взявся пояснювати. — Не всяка робота людині лицює. Я, наприклад, не відмовляюся від найтяжчої роботи, але і за тисячу долярів місячно не став би у когоб то не було льокаєм...

— Дивний ви чоловік! Цеж Канада! Людина мусить робити те, що приходиться. Аби гроші!

— Для кого гроші є всім у житті, ті думають по вашому. Я знов у Канаді не ріс, тож думаю інакше. Мене ніхто не заставляв робити щось таке, що мене понижувалоб.

— А то, мені, гонорова нендза! Чи багато хоч тисяч у банку маєш? По тобі дивлячись можна подумати, що он який багач! Високі школи покінчив! Шкода тільки, що у нас, фармерів, мусиш на працю найматися. З голоду здихав би, як би не ми!

— Високих ,ні низьких шкіл я не кінчав! Освіта, ні тисячі в банках не дадуть ще розуміння людської гідности. Шкода вам то пояснювати, ви все одно не розумієте.

По такій розмові Безхатний вилетів з роботи ще того самого дня. Закинув свій мішок на плечі, тай знов подався у Божий світ. Де йшов пішо, де поїздом; сколесив увесь північний Саскачеван. Нанявся до роботи у чоловяги, який хвалився, що... у простій лінії походить не від кого іншого, як від організатора Запорізької Січи, князя Дмитра Вишневецького! Молодий ще зарозумілець неаби які мав амбіції, шкода, що до амбіцій бракувало розуму. На його базікання про походження від Вишневецького Безхатний лише всміхався виминаючо. Коли вже надоїло вислухувати що вечора все те саме, довів, що то не можливо. Бож від Вишневецьких не зісталося ні прямих ні побічних нащадків. Знов, назвище фармера походить від слова байдикувати, чи байди бити, а не від історичного Байди. Ображений зарозумілець на Безхатного від тоді завзявся. Допікав, мовляв, такий розумний, а ось, волочиться по фармах, за роботою шукає, замісць сидіти десь у вигідному кріслі в канцелярії й диктувати секретаркам. Придирався й на роботі. Тільки натрапила коса на камінь. Фармер присікався з думкою, що Безхатний не витримає й роботу залишить, тоді міг йому не заплатити. Безхатний знов завзявся витримати, нехай його фармер з роботи відправить. І кожного дня — один відав, другий огризався. Тяглося так поверх тижня.

З кожним днем відносини ставали все більш натягнуті. Врешті й фармерови такого робітника з камінним серцем було мабуть забагато. Такий, мовляв, може зарізати, або спалити. Нелюд якийсь, небезпечно під одним дахом з таким жити! І дождавшися неділі фармер похмуро виплатив Безхатному за вироблені дні й сказав забиратися. А Безхатного збирання недовгі. Закинув мішок на спину і знову подався шукати муки на руки. Не сподівався фармер, що за хвилин десяток він змінить про відправленого робітника свою думку, навіть не відбуркнув на його „зіставайтеся здорові".

(Дальше буде).

З ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

ВУНСАКЕТ, Р. АЙ.

Думки спроводу фільми „Запорожець за Дунаєм".

В неділю 26. серпня б. р. в салі української православної парохії пройшла з великим успіхом історична фільма „Запорожець за Дунаєм", продукція В. Авраменка. Хоч цю фільму у нас вже висвітлювали, але йна цей раз саля була переповнена, а багатьом бракувало місця. Ця фільма пригадала нам всім ті славні часи, коли наші запорожці боронили прав і волі України. Тим вони мимоволі пригадали й теперішні часи, скільки то нашого українського народу полягло за ту святу українську ідею.

Варто булоб, щоб й інші громади постаралися виставити у себе ось цю історичну фільму. Вона нам пригадає про наші обовязки зглядом рідного краю і свого народу, який тепер опинився у страшному положенні, бідує на чужині і благає нас, щоб ми йому помогли чим можемо, щоб облекшити його муки.

Бажаним булоб, щоби наше бувші продусери, а може й нові найдуться, щоб подбали про те, щоб Галивуд випродукував в англійській мові таку українську історичну фільму, як от „Мазепа" чи подібні до неї, які моглиб стати у пригоді для розголосу українського народу та його історії.

Як чуємо і читаємо в часописах, то в Галивуд є досить винзачних українських артистів: Іван Годяк, Джордж Мантгомері, Мазуркі та інші; крім того маємо у Галивуді талановитого технічного директора, що ставитх великі американські фільми, і він тепер є один з перших між всіма директорами. Є Едвард Дмитрик.

Якщо цього з деяких причин не можна тепер доконати, то все таки цієї справи не можна полишити, а добре булоб, як би найшлися люди в цій ділянці і таки створили у Галивуд фільмову українську студію. Серед нашого народу є досить талановитих людей, є досить різних артистів, з якими можна виробляти фільми.

А початки вже зроблені.

Ми бачили фільми: „Наталку Полтавку", „Марусю", „Трагедію Карпатської України", „Забутий Рідний Край" і „Запорожець за Дунаєм". Хоч до деяких фільм можна поставитись критинчо, однак розпочате діло є велике. Тому треба бути вдячним тим першим, що доконали цього великого діла.

Петро Васильківський.

—o—

ГЕЙЗЕЛТОН, ПА.

Рух у Союзовій Окрузі.

У неділю 26. серпня відбулися в Гейзелтоні збори Союзових відділів, на котрі прибув гол. контрольор Д. Капітула, гол. радна пані Юлія Баволяк і організатор А. Маланчук. Заступлені були відділи 7, 85, 186 і 314.

Після відкриття зібрання п. О. Костюком, секретарем місцевого відділу, провід переняв п. Капітула. Він оправдав це, що не було довший час зібрання через війну, але теперішній час добрий на те, щоб надолужити страчене. — Ми маємо, казав п. Капітула, придбати тепер нових членів, щоб нагородити занедбане. Коли нас нараховують понад три чверти міліона в Америці, то це якась громада, яка може перевести роботу. Головна конвенція, до якої Батько Союз приготовляється, мусить перечислити наново наші сили і посунути вперед нашу справу, коли ми хочемо продовжити життя українській громаді. Отже слідами перших піонірів треба розбудовувати Союзову родину при всякій нагоді. У. Н. Союз має тепер великий маєток. 8 міліонів долярів, а його треба комусь передати.

Організатор А. Маланчук показував дорогу, як ту Союзову родину збільшити. „Таки треба, щоб батьки, члени У. Н. Союзу, вписували свої діти і внуки до У. Н. Союзу" — говорив п. Маланчук — „а ті діти дістануть такі користи, про які їх батьки ледви мріли". Бесідник виказував, як то і теперішні члени користають із Союзу, коли хворі. Вказував на приклад, як один член дістав півтора раз більше, ніж виносило його посмертне, а спадкоємці ще дістали посмертне. А діти - студенти можуть користати з запомог на студії, цеж дуже важне для молоді.

Як так обговорили користи, то рішили піддержати думку, щоб уладити Союзовий День силами наших 27 відділів. Для складення програми мають відділи вислати представників на окружні збори до Бервик, а про час має повідомити п. Капітула.

О. Костюк,
секретар зібрання.

С. МУСІЙЧУК

СПОГАДИ

Спогади, спомини
Минулих літ...
Ви воскресаєте,
Ви виринаєте
Мов на весні цвіт.

В снах ви малютесь,
В мріях красуєтесь
Мов казочний світ.

Малюйтесь спогади,
Летіть на крилах,
На легких вітрах,
Летіть мов птах.
Не пропадайте,

А воскресайте
І малюйтеся
В солодких снах.

З вами летітиму,
З вами линутиму
В минувшину.
З вами співатиму
Про давнину.

Вас малюватиму
В своїх піснях,
Тужних піснях.

З ПЕРШИХ ЯПОНСЬКИХ ЗДАЧ.—Ген. Доглес МекАртур призначив неділю, 2. вересня на формальну здачу Японії Аліянтам. Та це не зміняє тої обставини, що ту формальну генеральну здачу попереджає цілий ряд японських здач на місцях, себто на територіях, що були заняті. Ця сцена представляє одну таку японську здачу на Маршальських Островах, що відбулася на американськім воєннім кораблі. Бачимо при столі японських і американських офіцирів, як списують акт здачі.

ГОЛОСИ ЧИТАЧІВ

НЕ ДАЙМО ЗАГИНУТИ УКРАЇНСЬКИМ СКИТАЛЬЦЯМ.

Бостонський щоденник „Ґловб" з 13. серпня б. р. помістив новинку, що маршал Сталін домагається від Америки й Англії видачі всіх українських скитальців, які найшлися на цих територіях Німеччини, що їх тепер займають анґлійці або американці. У новинці сказано, що як хто не схоче піти до Советів добровільно, тоді такого можуть примусити піти в ті сторони, звідки він родом, а ні, то не дістане ніякої допомоги від урядових арганізацій, тобто буде виставлений на голодову смерть.

Безогляду на це, як справа з нашими скитальцями тепер стоїть, треба собі на ґаньбу сказати, що коли іде про загал, то в нас в цій справі нема ще загальної акції. Вже кілька разів були згадки про небеспеку, яка загрожує нашим братям, які схоронилися на територію Европи поза Советами, а від нас, з Америки, мало чути про якусь орґанізовану акцію для забеспеки для цих скитальців права азилю. Ми так тут уже привикли до вигід і затовстіли в добробуті, що лише дехто з нас розуміє нещастя наших братів за океаном в такий спосіб, як це треба розуміти. По правді сказати, то не знати, котре нещастя більше, чи оте, що стрінуло наших братів в Европі, чи оте, що наші вигідні американці українського роду затупіли на всякі благання і неначе нарочно стримують допомоуг на те, щоб більше не почути їхніх розпучливих благань, коли вони вигинуть. Так воно видається тому, хто це нещастя дійсно глибоко відчуває.

А йде зима, треба вбрання, треба біля, треба ліків і чого то не треба? Того всього, чого потребує жива людина. Хай кожен вдумається в положення, а тоді найде самий, чого потрібно і яку треба складати жертву.

Н. Давискиба,
гол. радний У. Н. Союзу,
Бостон, Мас.

КОЖНИЙ СВІДОМИЙ АМЕРИКАНСЬКИЙ УКРАЇНЕЦЬ ПОВИНЕН БУТИ ЧЛЕНОМ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ.

УКРАЇНСЬКІ БИЗНЕСМЕНИ І ДОПОМОГА УКРАЇНІ ТА УКРАЇНСЬКИМ ЖЕРТВАМ ВІЙНИ.

Українське громадянство в Америці свідоме того, які страхіття, біду і нужду переживав і переживає наш нарід в Україні. Чимало було писано і далі пишеться в українській пресі про події, так, що якась частина горожан Америки просто вірити не може, щоб так було. Пересічний американець того не відчуває, бо воєнний терен віддалений тисячі миль від нашої країни. Та що у тій війні найбільше потерпіли українські землі і український нарід, то про те знає тепер уже цілий світ. Тому допомога Україні і українському народови повинна звертати на себе тут найбільшу увагу в першу чергу збоку українців, що живуть у цій вільній країні.

Кампанія Допомогової Акції ведеться уже довший час. Та треба завважити, що жертви надходять пиняво.

Переглядаючи постійно списи жертводавців в українській пресі, дивно мені, що стрічаю так мало імен наших бизнесменів з більшою сумою гроша. Тому і насувається думка, що це сталось з українськими бизнесменами, коли іде про їхню участь у допомоговій акції для наших рідних братів.

Не маю тут на думці всіх наших бизнесменів. Не хочу теж критикувати їх з злої волі. Але знаю, що є в нашій „Колеґії" много щирих і практичних бизнесменів, але в допомоговій акції для Укрїани і наших братів, назагал, ми, українські бизнесмени, в дійсности досі не дописали, а тим самим громадського та людського обовязку, якслід не сповнили, беручи ту справу за маловажну, чи тримаючись, так сказатиб, невтральности.

От, наприклад „Свобода" почала кампанію за 50-тисячним фондом і пошукує 500 жертводавців по $100.

Минає три місяці. Який вислід?

Зібрано не повну третю частину, а тепер „Свобода" припинила на кілька днів рубрику „за пошукуванням жертводавців", бо їх забракло.

Позволю собі сказати ще слово і про жертводавців. Хто вони?

Товариства та одиниці, між котрими є, дослівно беручи, 14 бизнесменів.

Американсько - українське громадянство звертає на це увагу і знає дуже добре про ту акцію українських бизнесменів. Воно знає, що пересічний робітник або професіоналісти, котрі мусять бути дуже обережні з всякими жертвами, дають по $100 або більше. Щож на це скажуть многі наші бизнесмени?

Прикро мені, як бизнесменови про це писати, але нігде правди діти, це є факт!

На мою думку, наші українські бизнесмени повинні показати себе першими жертводавцями в ось такій Допомоговій Акції й допомогти скільки їх сил, а не лишатись позаді.

Треба мати на увазі, що ті люди, котрі трудяться в Допомоговій Акції, не збирають для себе. Тому не можна на них дивитись, як на якихсь „неправних колекторів", але треба мати для них пошану і признання за труд і посвяту часу для доброї справи.

Допомогова акція нашим братам не повинна тягнутись мовби яка „відчіпна збірка", бо скільки ми не далиб, то ми не загоїмо ран і болю наших братів. Щоб їх горе відчути, треба себе самого поставити в їх положення!

Бути голодним і обдертим та бачити власними очима закатовання своєї рідні, скитатись по цілім світі і просити милостині, то чейже не належить до приємности життя! Розваги і людського почуття нам тут треба, а я певний, що тоді ми то все бралиб інакше до серця.

Українське громадянство в Америці гордиться своїми бизнесменами і на те є чимало доказів. Тому саме українське громадянство не повинно завестись на наших бизнесменах в Допомоговій акції!

Допомогова акція для наших братів не кінчиться, бо триватиме довший час і на те треба бути приготованим. Проте не повинна вона іти так пиняво як іде тепер. Українські бизнесмени повинні бути першими щодо жертв!

Взявши під увагу звіт „різних українських Допомогових Комітетів" в Америці,приходжу до переконання, що українське громадянство в Америці досі взагалі не дописало в Допомоговій Акції.

Є у нас більші і менші організації, котрі займаються збіркою фондів на згадану ціль. Є всілякі орієнтації щодо комітетів. Та це не повинно здержувати громадян та українських бизнемсенів від жертв.

Українські бизнесмени повинні стати на увазі, що як українське громадянство гордиться ними, так само воно видить, знає і критикує нашу байдужність супроти допомогової акції для наших братів.

Переочити таких фактів не можна. Знаю, що наших бизнесменів є не сотки, але кілька тисяч в Америці. В самім Ню Йорку є кілька сотень українських бизнесменів і то не зле забезпечених, а де їхні жертви?

Українські бизнесмени! Не відтягаймо, не чекаймо, щоби хтось другий дав перший, але даваймо від себе перші та даваймо скільки лиш можемо й з щирого серця.

Не збідніємо від тих жертв, але збогатіємо в нашім серцю та горді будемо, як побачимо, що жертви для наших нещасних братів будуть показуватись в більших цифрах. Тим докажемо, що ми люди свідомі, як пристало на бизнесменів, та що розуміємо наші громадські обовязки.

Тому не чекаймо, а жертвуймо зараз!

Платон Стасюк,
Ню Йокр, Н. Й.

Сьюз Українських Канадійських Вояків (СУКВ)

(ДЕННИК).

Відписала Олена Козіцька.

18. квітня. — Секретарка багато мені писала про клюб ще тоді, коли я був на італійськім фронті. Тому коли я перший раз приїхав до Лондону, перш всього заїхав сюди. Ця організація справді виконує велику працю тут в Лондоні. Всі члени багато праці доложили, щоб довести цей клюб до того, чим він тепер є. Всім Вам належиться щира подяка.

Ф. І. Миделтон,
Ванкувер, Б. К.

19. квітня. — Я ще не був довго за морем і тому не мав багато відпусток. Багато я чув про клюб ще в Канаді. Те, що я читав, виглядало мені майже неймовірним, та коли я приїхав сюди, побачив, що все те, що було писане, є дійсною правдою. На цім місці хочу погратулювати всім тим, які так тяжко працювали, щоб зробити цей клюб дійсно успішним. Боже Вам допоможи в цій добрій праці. Н. Слобада.

Ст. Майкел, Алта.

20. квітня. — Знова приходиться мені прощатися. Тяжко покидати клюб та всіх тих, кого я тут пізнав. Це місце не є тільки клюбом — він є справжнім домом для нас всіх. Дві людині, які дійсно багато причинилися для цього клюбу це А. Чернявська і А. Храплива. Є і інші, та підчас мойого побуту, вони були тими, що стало всьо піддержували. Також належиться признання і всім другим членам екзекутиви. Моїм бажанням є — щоб перенести клюб до Канади і продовжати його добру працю. Дай Боже, щоб цей клюб увінчався славою у будуччині.

В. Буряник.

21. квітня. — Це мій перший раз в клюбі. Дуже приємно мені було почути українські пісні. Так гарно та легко стає на души, коли людина почує рідне слово, рідну пісню. Дякую всім тим, які причинилися до зорганізовання та іпддержки цього клюбу. В. Драбюк.

(Дальше буде).

ПРОТОКОЛ

З НАДЗВИЧАЙНОГО ЗАСІДАННЯ

головного уряду Українського Народного Союзу, що відбулось в днях від 23-го до 26-го липня 1945 року в домі У. Н. Союзу під ч. 81-83 Гренд Стріт ,Джерзі Сити, Н. Дж.

ГО ДЕПАРТАМЕНТУ У. Н. С. 31. ГРУДНЯ 1944 РОКУ. ЗІСТАВЛЕННЯ БІЛЯНСУ СТАРШИХ ЧЛЕНІВ І МОЛОДЕЧО-

Стан чинний:

Готівка	$ 363,891.63	4.64%
Моргеджі	1,031,940.31	13.17%
Бонди	5,332,559.65	68.05%
Реальности	614,806.30	7.85%
Позички членам	486,307.18	6.21%
Друкарня	5,751.67	07%
Ноти (вексли)	300.00	01%
.Разом	$7,835,556.74	100.00%

Стан довжний:

Посмерт. фонд нових родів обезпеч.	$6,580,660.90	83.98%
Посмерт. фонд старого роду обезпеч.	75,780.68	97%
Адміністраційний фонд	198,368.23	2.53%
Резервовий фонд	13,651.63	17%
Запомоговий фонд.	101,551.53	1.30%
Народний фонд	15,161.13	19%
Конвенційний фонд	56,248.89	72%
Фонд обезпеки інвестицій і смертости	92,310.74	1.18%
Фонд Згоди Братств	19,556.63	25%
Сирітський фонд	85,908.43	1.10%
Посмертний фонд Мол. Департаменту	531,995.24	6.79%
Адміністрац. фон Молод. Департаменту	64,362.71	82%
Разом	$7,835,556.74	100.00%

Стан чинний:

Готівка в банках	$ 363,891.63	4.64%
Звичайні моргеджі	702,663.56	8.97%
Морґеджі Федер. Мешк. Адм. (F.H.A.)	329.276.75	4.20%
Бонди Злучених Держав	3,355,250.00	42.82%
Бонди канадійські (державні)	129,306.32	1.65%
Бонди стейтові	67,248.54	86%
Бонди муніціпальні	449,068.07	5.73%
Бонди залізничих компаній	29,376.89	37%
Бонди публичної вжиточности	1,302,309.83	16.62%
Реальности	537,806.30	6.86%
Дім У. Н. Союзу	77,000.00	99%
Позички членам	486,307.18	6.21%
Друкарня	5,751.67	07%
Ноти (вексли)	300.00	01%
Разом	$7,835,556.74	100.00%

Стан довжний: Посмертний фонд нових родів обезпечення, посмертний фонд старого роду обезпечення, посмертний фонд Молодечого Департаменту і резервовий фонд	$7,202,088.45	91.91%

Зіставлення резерви, смертність і відсотки від інвестицій:

Резерва, якої вимагають асекураційні закони на обезпечення членських грамот для старших членів і молодечого департаменту виносить суму	$4,811,550.30
Надвишка резерви (50.40%)	2,424,044.25
Разом	$7,235,594.55
Смертність в обох департаментах виносила	74.5%
Відсотки від інвестицій посмертних фондів	3.4%

ЗІСТАВЛЕННЯ ІНВЕСТИЦІЙ

старших членів і молодечого департаменту У. Н. Союзу за 1944 рік.

ГОТІВКА:

З кінцем 31. грудня 1943 року було готівки	$ 733,058.31
Від 1. січня до 31. грудня 1944 року депоновано	2,144,999.58
Відсотки з банків	721.70
Разом	$2,878,779.59
Виплати готівкою від 1. січня до 31. грудня 1944	2,514,887.96
Готівка з кінцем 31. грудня 1944 року остає	$ 363,891.63

МОРҐЕДЖІ:

З днем 31. грудня 1943 року було інвестовано в морґеджах		$1,087.464.64
В 1944 році інвестовано в нових морґеджах	$203,800.00	
Доплачено за податки і інші видатки на старих морґеджах	2,211.82	206,011.82
Разом		$1,293,476.46
В 1944 році сплачено готівкою	$154,732,19	
Перебрано і перенесено до реальностей	100,128.65	
Уневажнено або відписано до втрати	6,675.31	261,536.15
З кінцем 31. грудня 1944 р. остає на морґеджах		$1,031,940.31

РІД МОРҐЕДЖІВ:

Звичайні приватні морґеджі	$ 702,663.56
Морґеджі Федеральної Мешк. Адм. (F.H.A.)	329,276.75
Разом	$1,031,940.31

БОНДИ:

З днем 31. грудня 1943 р. було інвестовано в бондах		$4,089,022.77
З днем 31. грудня 1943 р. було інвестовано в стаках		3,320.00
Разом		$4,092,342.77
В 1944 році інвестовано в бондах	$1,738,081.83	
В 1944 році піднесено вартість бондів (increased by adjustment)	82.78	1,738,164.61
Разом		$5,830,507.38
В 1944 році сплачено або продано бондів	$492,280.00	
В 1944 році обнижено вартість бондів (decreased by adjustment)	2,347.73	
В 1944 році відписано до втрати стаки Елизабет Тронт Банку	3,320.00	497,947.73
З кінцем 31. грудня 1944 року остає на бондах		**$5,332,559.65**

РІД БОНДІВ:

Бонди Злучених Держав	$3,355,250.00
Бонди канадійські (державні)	129,306.32
Бонди стейтові	67,248.54
Бонди муніціпальні	449,068.07
Бонди залізничих компаній	29,376.89
Бонди публичної вжиточности	1,302,309.83
Разом	$5,332,559.65

РЕАЛЬНОСТИ:

З кінцем 31. грудня 1943 року було інвестовано в реальностях		$840,340.00
В 1944 році перебрано чотири морґеджові інвестиції до реальностей		100.128.65
Разом		$940,468.65
В 1944 році продано 15 реальностей за готівку	$257,493.78	
Відписано до втрат при продажі реальностей	18,824.27	
Обнижено вартість реальностей зо зібраного чиншу	13,700.00	
Обнижено вартість реальностей з фонду обезпеки інвест. і смерт.	25,300.00	
Принято депозит на продаж реальности	5,000.00	
Зарібок при продажі реальностей	5,344.30	325,662.35
З кінцем 31. грудня 1944 р. остає на реальностях		$614,806.30

ПОЗИЧКИ ЧЛЕНАМ:

З кінцем 31. грудня 1943 року було інвестовано на 4,644 позичках		$516,620.76
В 1944 році видано нових позичок	$ 3,185.79	
Перенесено залеглі відсотки до позичок	44,950.46	48,137.25
Разом		$564,758.01
В 1944 році сплачено позичок	$77,823.11	
Уневажнено або перенесено до грошевих зворотів	628.72	78,451.83
З кінцем 31. грудня 1944 року осталося на 3,968 позичках		$486,307.18

НОТИ:

З кінцем 31. грудня 1944 року остає на нотах (векслях) $300.00

ДРУКАРНЯ І КНИГАРНЯ:

Друкарня:

З кінцем 31. грудня 1943 р. остало вартости машин	$6,829.00
В 1944 році обнижено вартість машин	1,077.33
З кінцем 31. грудня 1944 р. остало машин вартости	$5,751.67

Книгарня:

З кінцем 31. грудня 1943 р. було книжок вартости	$1,735.79
В 1944 році продано книжок вартости	1,735.79

Загальне зіставлення друкарні і книгарні:

З кінцем 31. грудня 1944 р. остає машин вартости $5,751.67

В минулому 1944 році Український Народний Союз святкував 50-літний ювилей свого існування. Відділи У. Н. Союзу, зорганізовані в окружні комітети, влаштовували свята відповідними концертами та бенкетами. Я також брав участь у тих святах та виголосив відповідні промови в таких містах: Шамокін, Па.; Ню Гейвен, Конн.; Вілкс-Бері, Па.; і в Геркімер, Н. Й. Настрій між членами був гарний і головні та відділові урядники доложили багато труду для посилення організаційної праці. Минулий рік зазначився також найбільшим приростом майна.

Кінчу цей звіт та щиро дякую головним і відділовим урядникам за щиру співпрацю для дорогої всім нам організації Батька Союзу.

ЗВІТ ГОЛОВНОЇ КОНТРОЛЬНОЇ КОМІСІЇ У. Н. СОЮЗУ за 1944 рік:

Від імені Контрольної Комісії здавав звіт голова Комісії Д. Капітула.

Пане предсіднику, поважані гол. урядники!

Контрольна Комісія перевела дві контролі над майном і діловодством У. Н. Союзу в році 1944.

І так за час від 1. січня до 30. червня 1944 року, Контрольна Комісія перевела контролю в місяці серпні 1944 року, а звіт контролі був проголошений в „Свободі".

Знова за час від 1. липня до 31. грудня 1944 року, Контрольна Комісія перевела контролю над майном і діловодством У. Н. Союзу в місяці березні 1945 року, а справоздання контролі було проголошене в „Свободі" в числах 71 і 72 в днях 11-го та 12-го квітня 1945.

Тоді голова контролі відчитав цей звіт в цілости, а зогляду на те, що цей повний звіт був проголошений вже в „Свободі" то тепер не проголошуємо його вдруге.

(Дальше буде).

ВПРОВАДЖУВАВ АМЕРИКАНСЬКУ ФЛЬОТУ.—Це віцеадмірал Оскар Беджер, що спровадив величезну американську фльоту в Токіо Бей. Першим ввійшов кружляк Сан Дієго, де находився віцеадмірал.

В кожній українській хаті повинен знаходитися часопис „Свобода".

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗУ

ДІТРОЙТ, МІШ. — Тов. ім. Івана Франка, від. 146, повідомляє членів, що наші збори відбудуться в неділю, 9. вересня, в год. 1. попол., в У. А. О., 2965 Карпендер ул. Просимо членів явитися на збори. — П Андрушків, секр.

ГАМТРАМК, МІШ. — Подаємо до відома членам Тов. ім. М. Шашкевича, від. 94, що збори відбудуться в неділю, 9. вересня, точно в год. 1:30 попол., в гали де звичайно. Є важні справи до рішення. Взиваємо членів прийти на ці збори, бо минулі збори не дописали як в членах так і урядниках. — За уряд: А. Патра, рек. секр., 3228 Trowbridge. Tel. Tr. 1-2569.

ПОСМЕРТНА ЗГАДКА

Дня 26. серпня 1945 р. помер у 66 році життя

МИХАЙЛО ЛИЗЕНЬ,

член Бр. св. О. Николая, від. 5, У. Н. Союзу в Асторія, Л. Ай.

Покійний походив зо села Сівка, повіт Калуш, Західна Україна.

Похорон відбувся в четвер, 30. серпня з дому жалоби, 245 South Wood Ave., Linden N. J. — В. й. П.

П. Барнич, секр.

ШУКАЮТЬ ОСІБ

РІДНЯ І ЗНАЙОМІ ПОШУКУЮТЬ

ВАСИЛЯ СТЕЦЮКА зо села Копичинець, **АНДРІЯ ШЕВЧУКА** із Дубок, повіт Городенка, які живуть у Канаді, як також **СОФІЇ ДЕНИС,** яка має перебувати у Windsor, Ont., Canada. Дальше **МАРІЇ І ВІКТОРІЇ ВОРІЧАК,** що мешкають у Елізабет, Н. Дж., та **ПЕТРА УСТІЯНОФ,** що мешкає у Рос Соборб, Санфрансіско, Каліфорнія. Усіх їх ласкаво прошу, щоб до мене написали і подали свої адреси, які перешлю їхнім родинам, котрі живуть тепер у Німеччині. Моя адреса є:

NICHOLAS HUCUL
14830 WINCHESTER AVENUE,
HARVEY, ILL.

ФИЧКО МАРІЯН, син Микли, зі Старої Солі, Гал., пошукує свояків.

ДОНЬКИ Яцка та Володимира МЕТЕЛЬСЬКОГО з Метенева, повіт Зборів, Галичина, пошукують свого вуйка **ТАНАСА МЕТЕЛЬСЬКОГО.** Інтересованих прошу писати:

Rev. ANDREW DWORAKIVSKY
313 — 9th St., Ambridge, Pa.

ПОШИРЯЙТЕ „СВОБОДУ".

ПОШУКУЄ ПОСАДИ

ДЯКОУЧИТЕЛЬ пошукує посади, учить хор і діти, урядяжує представлення і концерти. Ласкаві зголошення слати до:

WASYL LWIWSKY
29 N. 3rd St., Hudson, N. Y.

ТАРЗАН ч. 1239. В дорозі до мочарів.

Тарзан знав про одно зілля, яке могло затамувати поступ отруї. Він знав його від одного знахора.

Він рішився принести його за всяку ціну, щоб уратувати невинну дівчину, і він кинувся двермн.

„Тримайте його, він наш ворог!" — закликав Брекевс до вартових, а вони змісця рушили за ним.

Одначе, як Тарзан гнав в напрямі мочарів, вони затримались, бо вони були певні, що він не перейде погубних мочарів.